

Verslag Architectuurraad | 21-6-2018 |

Aanwezig: Olav Loite (VDOD, Topicus), Gerald Groot Roessink (DUO), Marc Fleischeuers, Remco de Boer (Bureau Edustandaard / Kennisnet), Bart Ratgers (CvTE), Dirk Linden (Kennisnet), Sir Bakx (SURFmarket, agendapunt 2), Tom van Veen (SURFmarket), Brian Dommissie (Kennisnet, adviseur PO-Raad en VO-raad), Jacob Hop (saMBO-ICT, Aventus), Rimmer Hylkema (GEU, ThiemeMeulenhoff), Henk Nijstad (Bureau Edustandaard/Kennisnet)

Afwezig m.k.: Bram Gaakeer (OCW), Daniel van Winsum (Hogeschool Utrecht), Edwin Verwoerd (KBBE, Iddink), Arjan Aarnink (CITO), Nynke de Boer (SURFnet).

Alle hieronder genoemde presentaties staan op www.edustandaard.nl

1. Opening, mededelingen, notulen, agenda

De voorgestelde agenda wordt overgenomen.

De notulen van 12 april worden ongewijzigd vastgesteld.

2. Projectvoorstel voor uitwerking vervolgvragen nav. Inventarisatie Toegang

Brian Dommissie presenteert het projectvoorstel voor de uitwerking van de vervolgvragen voor het Toekomstbeeld Toegang, zoals afgesproken in de vorige Architectuurraad. De Architectuurraad snapt goed de urgentie van dit projectvoorstel: de Wet Digitale Overheid (wet DO) gaat in werking treden en dan moet het onderwijs hieraan voldoen; dat zal geen 3 jaar meer duren. De ketenpartners willen daarom zelf ook snel meer duidelijkheid over waar ze zich op moeten richten en welke roadmap daarbij gaat horen. Hierop aangepaste budgettering voor alle betrokken ketenpartijen, ICT-roadmaps, auditing, etc kosten veel doorlooptijd. Vanwege deze impact is het goed om de business case ('Waarom doen we dit') nog toe te voegen in het stuk.

Het doel, een breed gedragen Toekomstbeeld Toegang, vormt de paraplu en de basis voor de Wet Dig. Overheid specifiek gericht op het domein onderwijs. De aanwezigen zien graag dat er geen aparte trajecten zijn op dit gebied. Concreet: hoe verhoudt het opstellen van dit toekomstbeeld zich tot de afstemming over de wet DO zoals dat door Mariska Swinkels (OCW) wordt georganiseerd. Dit punt werd nog een keer extra benadrukt door Bart Ratgers namens het CvTE omdat die nu al geconfronteerd worden met wensen en eisen die uit de Wet DO voortkomen. Het liefst zou het CvTE het toekomstbeeld leidend willen laten zijn voor het onderwijs ("vertaling van DO naar het onderwijsdomein") waarbij er vanuit mag worden gegaan dat er aan voldoen ook impliceert dat men aan DO voldoet omdat dit via OCW op overheidsniveau geborgd is.

De Architectuurraad spreekt verder over het belang van goede governance: wie is de eigenaar van het eindresultaat van dit project? Wie gaat ervoor zorgen dat partijen ook ontwikkelingen conform het streefbeeld gaan opstarten? Het projectvoorstel is nu vooral Edustandaard-interne aangelegenheid wat leidt tot een door de keten gedragen advies. Een gedragen toekomstbeeld Toegang is volgens de AR veel meer dan een strategisch advies, het zou de blauwdruk voor IAA-ontwikkelingen in het onderwijs moeten zijn. Het ultieme doel is de sector te ontzorgen bij het voldoen aan de Wet DO. Het idee ontstaat dat dit toekomstbeeld met een stempel van OCW de status kan krijgen van onderwijsspecifieke invulling van de Wet Digitale Overheid. Opdrachtgeverschap voor beheer kan dan belegd worden bij Standaardisatieraad. Voor een breed draagvlak is het echter noodzakelijk dat het toekomstbeeld ook door de koepelorganisaties in het onderwijs gedragen wordt, dit is onderdeel van de inrichting van het project.

Commitment ketenpartijen essentieel. Dit zal een zware wissel trekken op de organisatiegraad van de achterban van alle partijen. Als dit project daadwerkelijk het tempo en de kwaliteit wil halen, dan moet de Standaardisatieraad hier actief achter gaan staan (o.a. door zorgen voor goede bemensing en mandatering) en moeten de namens hen

edustandaard

deelnemende leden hun verantwoordelijkheid (kunnen) nemen ((het voldoende snel)betrekken achterban bij inhoudelijke vraagstukken en standpunten daarover, etc).

De Architectuurraad vindt dat de tussenresultaten, zeker als het mijlpalen betreft – maar ook voortgang etc, ook steeds moeten worden bekrachtigd in de Architectuurraad en Standaardisatieraad. Rimmer Hylkema (GEU) geeft aan dat de technische kennis van de praktijk van de GEU-leden, VDOD en de distributeurs ook in fase A van nut zijn - om impact van beleidskeuzes te kunnen bepalen en zo tot goede & werkbare beleidskeuzes te kunnen komen die implementeerbaar zijn. Beleidskeuzes zullen - naar verwachting - sowieso cyclisch moeten worden ontwikkeld en verbeterd. Rimmer zegt verder dat attributen ook écht voor authenticatie nodig zijn, er zijn grote raakvlakken met het provisioning model. Betrokkenheid partijen: CvTE is ook dienstaanbieder en moet worden genoemd bij fase C; Kennisnet ontbreekt in fase A, waarom? Inspectie van het Onderwijs (fase B?). Overal waar saMBO-ICT staat moet MBO Raad staan (Jacob Hop). Het projectvoorstel veronderstelt dat de business case duidelijk is. Dat is zo als je ook de notitie en de aanleiding kent, maar zou handig zijn als het ook in dit document nog een keer zelfstandig wordt opgenomen want de kans bestaat dat er andere partijen/mensen die document wel gaan lezen maar niet betrokken zijn geweest bij de historie. In dit verband ook duidelijk een link leggen naar de wet DO als een van de aanjagers voor dit project.

Tot slot: herinnert Jacob Hop de Architectuurraad er aan dat met dit projectvoorstel de (vorig jaar gekozen) thematische aanpak voor in ieder geval IAA-thema helemaal van de grond is gekomen. Waarvoor hulde zowel voor de AR zelf als voor de trekker (Bram) en de standaardisatie-expert (Erwin) van dit thema.

Actiepunten:

- Projectvoorstel met business case en bovengenoemde aanpassingen inbrengen in de Standaardisatieraad namens de Architectuurraad. De tussenresultaten, zeker als het mijlpalen betreft – maar ook voortgang etc, moeten ook steeds moeten worden bekrachtigd in de Architectuurraad en Standaardisatieraad
- bij positief besluit van de Standaardisatieraad is de volgende stap om het projectplan op te stellen waarbij niet noodzakelijk de product breakdown nog uitgebreider verwoord dient te worden (laat dat in de werkpakketten gebeuren) maar wel de projectstructuur (aansturing/coördinatie, afstemmingsgremia en momenten, bemensing werkpakketten etc.), de planning en de risico's nader moeten worden ingevuld.
- Eigenaarschap van het projectresultaat vergt betere uitwerking. Alleen als resultaat opleveren in Edustandaard verband is niet voldoende. Het streefbeeld moet leiden tot concrete vervolgstappen in de realisatie.

3. Atlas datastromen onderwijs – ter voorbereiding op ROSA-scan RIO register

Wilmar de Lange, strategisch adviseur bij Kennisnet, presenteert een overzicht van alle datastromen van en naar de school als informatiefabriek. Hij heeft daarbij gebruik gemaakt van HORA, Triple A, ROSA, GEMMA; de link met wetgeving; input van experts; IBP / AVG, etc. Hij geeft aan dat het wel erg hoogover is: het uitgebreide procesoverzicht van Distributie & Toegang staat in zijn overzicht gelijk aan 1 lijntje. De Architectuurraad vindt het overzicht zeer interessant. Jacob Hop wil het graag inbrengen in het RIO-project, het geeft namelijk veel inzicht in de potentiële vs. de gekozen implementatiescope van RIO.

Besluit: De Architectuurraad vindt het waardevol om de overzichten van Wilmar op te nemen in de ROSA. Daarvoor zal het omgezet moeten worden naar Archimate, inclusief de betekenis van de relaties. Dit wordt op de backlog geplaatst.

edustandaard

4. ROSA-scan RIO register

Remco de Boer van Bureau Edustandaard presenteert de ROSA-scan zoals voorbereid samen met het project RIO; namens het project is Wiebe Buising aanwezig. De 4 hoofdbevindingen worden besproken:

Bart Ratgers geeft aan hoe belangrijk de integriteit van de data is: door verouderde adresgegevens is een examenresultaat naar het verkeerde adres verstuurd en zoek was geraakt – daarmee speelt gelijk ook privacy een rol. De BIV-classificatie uit het Certificeringsschema kan hiervoor goed worden gebruikt. Jacob Hop geeft aan dat als een school maar zorgt dat zijn gegevens correct in de LAS/SIS staan, dit ook goed doorgestuurd zal worden richting het RIO-register. Gerald Groot Roessink geeft aan dat de PSA inderdaad ook intern bedoeld is, maar dat er ook geen ander stuk is waarin de ketenrelevante componenten van RIO verder worden beschreven. De Keten startarchitectuur (KSA) is 4 jaar oud en gaat [over Doorontwikkelen BRON](#).

De discussie gaat verder over de complexiteit van het informatiemodel dat zowel het juridische deel bevat (bedoeld voor verbeteren en vervangen van BRIN, onder verantwoordelijkheid van DUO) als de onderwijskundige werkelijkheid met een veel groter potentieel toepassingsgebied; dit laatste deel moet door de school worden ingevuld, en de school moet ook de relatie leggen tussen de onderwijskundige en de juridische werkelijkheid – aldus Wiebe Buising namens het project. Verder kan het model door tal van invloeden wijzigen, bijv. ook door een technische aanpassing bij DUO, door veranderende wetgeving of beleid, etc etc. De samenhang moet dan uiteraard wel geborgd blijven en het informatiemodel moet beweegruimte hebben tov het technisch model. Brian Dommisse merkt op dat dit in het advies meer benadrukt mag worden. Gerald geeft aan dat het informatiemodel in de pilot Linked open data inmiddels openbaar is [[link](#)].

Brian Dommisse geeft aan dat we de komende jaren tal van processen zullen zien overgaan op RIO. Bart Ratgers geeft aan dat dit voorziet in een grote behoefte: dit moeten ketenpartijen vooral niet zelf gaan organiseren.

Actiepunten:

- De Architectuurraad onderschrijft de bevindingen in de ROSA-scan, aangevuld met de in de vergadering besproken punten; dit gaat als formeel advies richting het project RIO
- Edustandaard kan begin 2019 verwachten dat het RIO-informatiemodel in een aparte werkgroep zal worden beheerd

5. Onderzoek uitbreiding Edukoppeling met REST georiënteerde standaarden

Gerald Groot Roessink presenteert het voorstel in de memo van hem en Brian Dommisse. Jacob Hop onderschrijft de opmerking van Daniel van Winsum dat er geen sprake is van tegenstelling tussen Edukoppeling en REST, maar dat er eerder sprake is van aanvullen, ze liggen in elkaars verlengde. Op dit moment wordt in de ROSA alleen Edukoppeling geadviseerd voor vertrouwelijke gegevens. REST kan volgens Bart Ratgers zeker ook erg veilig worden gemaakt, Bijvoorbeeld IDEAL maakt immers ook gebruik van REST.

De Architectuurraad vindt het heel waardevol om te onderzoeken of het spectrum voor vertrouwde gegevensoverdracht kan worden uitgebreid met een veilige REST-oplossing. Om de aanbevelingen van de API strategie van de Omgevingswet (zie memo) ook op te nemen als onderdeel van de standaard voor REST in het onderwijs klinkt erg aantrekkelijk. Het onderzoek moet worden uitgesplitst in: kan REST qua beveiliging zo veilig worden (= voldoende veilig) als SOAP icm Edukoppeling (dwz wat is het Edukoppeling-equivalent voor REST); en waar wordt dan REST toegepast, en waar SOAP (helderheid over toepassingsgebied. Opgemerkt wordt verder dat

edustandaard

het een risico aan het worden is dat SOAP-versie die wordt voorgeschreven door Digikoppeling (1.1) niet meer bijgehouden wordt op bijv. het Microsoft-platform.

Actiepunten:

- De Architectuurraad besluit dat het heel waardevol is om het genoemde onderzoek naar de uitbreiding met REST-protocollen uit te voeren, in nauwe coördinatie met de werkgroep Edukoppeling
- Kennisnet en DUO gaan een voorstel doen hoe dit het beste kan worden ingevuld.

6. ROSA wijzigingen: verantwoording en sturing

Marc Fleischeuers en Remco de Boer presenteren namens Bureau Edustandaard een voorstel voor een duidelijker en transparanter proces mbt. changes op de ROSA, en de onderhanden backlog. Alle modellen zijn inmiddels te vinden op de github van Edustandaard/ROSA (<https://github.com/edustandaard/rosa/>). Jacob spreekt namens de Architectuurraad uit dat hij de backlog een fantastisch instrument vindt; de items lijken ook op het juiste (geabstraheerde) niveau. Er wordt voor gepleit om de historie van gerealiseerde backlogitems te behouden, zodat opgeloste items terug te vinden zijn. Er is behoefte aan een inschatting van de grootte van de diverse backlog-items, bijvoorbeeld in 'T-shirt size' termen.

Er is discussie of Bureau Edustandaard voorbereide wijzigingen zelf kan doorvoeren, of dat eerst een akkoord moet zijn van de Architectuurraad. Dat laatste maakt het proces een stuk langer; de Architectuurraad spreekt haar volle vertrouwen uit over de integriteit van Bureau Edustandaard, en ook de alertheid dat in geval van twijfel altijd vooraf wordt gecheckt met betrokkenen. Het changelog – backlog proces maakt in elk geval de wijzigingen transparant en kan ze relateren aan echte wensen vanuit het standaardisatieproces. Backlog en changelog worden een vast onderdeel van de agenda.

Actiepunten:

- De backlog van de Architectuurraad wordt o.b.v. het besprokene aangepast en wordt voortaan een vast agenda-onderdeel.
- De backlog kan inmiddels gevonden worden onder 'beheerproces ROSA' op: <https://www.wikixl.nl/wiki/rosa/index.php/Beheerproces>.
- De changelog wordt bijgehouden op github, belanghebbenden kunnen daar ook vragen, wensen en verbetervoorstellen indienen: <https://github.com/edustandaard/rosa>
- Bureau Edustandaard kan aanpassingen op de ROSA-wiki zelf doorvoeren, waarbij de verantwoording plaatsvindt tijdens de bijeenkomsten van de Architectuurraad. Waar nodig wint het Bureau bij het doorvoeren van wijzigingen advies in bij betrokkenen.

7. Inventarisatie scenario's en user stories primaire onderwijsprocessen

Marc Fleischeuers presenteert de stand van zaken tot nu toe van de inventarisatie door Kennisnet. De Architectuurraad bevestigt het belang van dit onderzoek. Rimmer Hylkema geeft aan dat dit onderzoek wat hem betreft heel erg nuttig is als bijvoorbeeld inzicht kan worden gekregen waar de grenzen van de toepassing liggen van UWLR, en waar dan ook andere standaarden in beeld komen (zoals die van IMS Global). Hiervoor is het nodig dat toekomstgerichte user stories ook zijn verwerkt, hetgeen Marc bevestigt. Jacob Hop geeft aan dat in feite 'iedereen'

edustandaard

op zoek is naar het realiseren van een overkoepelend dashboard, dat namelijk vele user stories hier onder vallen. De Architectuurraad geeft wel aan tav. de UWLR-werkgroep dat de huidige implementatie van UWLR-varianten gewoon door moeten gaan en niet verweven moeten worden met innovatiever scenario's. Wellicht dat de UWLR-werkgroep op termijn een meer generieke naam moet krijgen als er meer standaarden ontstaan binnen het functionele gebied van uitwisseling leerlinggegevens en resultaten.

8. WVTTK en sluiting

De voorzitter wijst nog op de nieuwe versie van D&T, nl. 2.1.2: geen variant die geïmplementeerd gaat worden, maar een tussenvariant waarin enkele kleinere verbeteringen zijn vastgelegd.

Sluiting om 16:45 uur door de voorzitter.

Volgende bijeenkomst: donderdag 4 oktober 13:30 – 16:30 uur (lunch vanaf 12:45 uur)